

ДОСЯГНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ПРОДОВОЛЬЧОЇ СФЕРИ: УПРАВЛІНСЬКИЙ АСПЕКТ

ACHIEVEMENT OF INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF INNOVATIVE PROJECTS AT THE ENTERPRISES OF THE FOOD SECTOR: MANAGEMENT ASPECT

У статті розглянуто можливості підвищення ефективності управління інноваціями та їх інвестиційною привабливістю на підприємствах продовольчої сфери, що сприяє досягненню екологічної безпеки технології виробництва та продажу безпечної продукції для здоров'я населення. На основі визначених напрямів управлінського впливу на інвестиційну привабливість інновацій у сфері виробництва продуктів харчування встановлено об'єкти управління, інформація про які є основою підвищення ефективності формування і впровадження інноваційних проектів.

Ключові слова: інновації, інноваційний проект, управління інноваціями, інвестиційна привабливість, харчова промисловість.

В статье рассмотрены возможности повышения эффективности управления инновациями и их инвестиционной привлекательностью на предприятиях продовольственной сферы, что способствует достижению экологической безопасности технологии производства и продаже безопасной продукции для здоровья населения. На основе определенных направлений

управленческого воздействия на инвестиционную привлекательность инноваций в сфере производства продуктов питания установлены объекты управления, информация о которых является основой повышения эффективности формирования и внедрения инновационных проектов.

Ключевые слова: инновации, инновационный проект, управление инновациями, инвестиционная привлекательность, пищевая промышленность.

The possibilities of increasing the efficiency of innovation management and their investment attractiveness for enterprises in the food sector, which contributes to the achievement of ecological safety of production technology and the sale of safe products for the health of the population. Based on specific areas of managerial influence on investment attractiveness of innovation in the field of food production is set to control objects, information of which is the basis of increase of efficiency of formation and implementation of innovative projects.

Key words: innovation, innovative project, innovation management, investment attractiveness, and the food industry.

УДК 657.15

Замлинський В.А.

к.е.н., доцент кафедри обліку, аудиту і статистики

Одеський торговельно-економічний інститут

Київського національного торговельно-економічного університету

Постановка проблеми. Активізація процесів венчурного інвестування процесів впровадження наукових розробок у діяльність підприємств продовольчої сфери України вимагає забезпечення дієвості управління інноваційною діяльністю, зокрема в частині розробки інноваційного проекту та такої його складової частини, як інвестиції для реалізації проекту.

Підприємства продовольчої сфери у своїй діяльності можуть застосовувати різноманітні інновації, адже їх діяльність не є лише виробничою і торговельною. Нові технології і нова якість для підвищення рівня задоволення потреб споживачів можуть застосовуватися в діяльності обслуговуючих підрозділів таких підприємств (транспортне господарство, будівництво, збут продукції, логістика, обліково-фінансове обслуговування, соціальна сфера тощо). Оскільки в Україні на відміну від розвинутих країн світу спостерігається нераціональне використання природно-ресурсного потенціалу, зокрема підприємствами продовольчої сфери, а також значна деградація довкілля з одночасним зниженням обсягів виробництва високоякісної і екологічно безпечної продукції [1], це призводить до неможливості досягнення цими підприємствами комплексного ефекту господарювання.

Вибір підприємств продовольчої сфери як об'єкта дослідження обумовлений тим, що ці під-

приємства переробляють значний обсяг сільсько-господарської сировини, що обумовлює появу проблеми утилізації відходів. Окрім того, екологізація їх діяльності актуальна у зв'язку з тим, що діяльність підприємств передбачає виготовлення продуктів харчування, від екологічної чистоти яких залежить здоров'я населення. Відповідно, необхідне впровадження інноваційних розробок у діяльність суб'єктів господарювання продовольчої сфери, здатних узгодити інтереси виробників і суспільства, забезпечуючи при цьому оптимальний стан навколишнього середовища. Отже, актуальним є дослідження можливостей підвищення ефективності управління венчурним інвестуванням на основі розробки та впровадження інноваційного проекту, адже управління нововведеннями та їх фінансовим забезпеченням набуває особливого значення в умовах необхідності виходу з фінансово-економічної кризи та збереження навколишнього середовища.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Механізм управління інноваційними проектами розглянуто в наукових працях таких вітчизняних і зарубіжних учених, як І.Т. Балабанова, І.А. Бланк, Ю.В. Богоявленська, М.А. Бортнік, В.М. Глазунова, М.Д. Корінко, І.І. Мазур, С.І. Шумілін та ін. Проблеми досягнення екологічної безпеки та впровадження інновацій у діяльність агропромислових

підприємств висвітлені в працях І.В. Розпутенка, Л.І. Дмитриченко, Л.А. Дмитриченко, Г.П. Жемчужникової, В.А. Шпильова, С.В. Щербини та ін.

Враховуючи здобутки вчених, слід відмітити необхідність поглиблення теоретичних досліджень у напрямі підвищення ефективності управління інноваціями та їх інвестиційною привабливістю на підприємствах продовольчої сфери для досягнення екологічної безпеки виробництва та реалізації безпечної продукції для здоров'я населення.

Постановка завдання. Метою дослідження є вивчення можливостей підвищення ефективності управління інноваційними проектами підприємств продовольчої сфери з метою залучення інвестицій в умовах необхідності виходу з фінансово-економічної кризи та збереження навколишнього середовища.

Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціальні методи наукового пізнання. Зокрема, діалектичний метод, системний, синтезу, аналізу, індукції, дедукції, групування.

Обробка наукових праць дала змогу оцінити можливості підвищення ефективності управління інноваціями на підприємствах продовольчої сфери з метою досягнення екологічної безпеки виробництва.

Виклад основного матеріалу дослідження. Підприємства продовольчої сфери в Україні охоплюють тисячі великих, середніх і малих підприємств різних форм власності, що виробляють майже 20% від загального обсягу промислової продукції [2]. Водночас продовольчі товари становлять 68,1% загального виробництва товарів народного споживання у відпускних цінах, 63% загального обсягу роздрібного товарообороту та 61,5% у структурі особистого споживання матеріальних благ населенням країни [3]. Однак харчовій промисловості України притаманні різке зниження технологічного рівня виробництва, зношеність обладнання, погіршення якості продукції, затухання інвестиційного та інноваційного процесів, витіснення вітчизняних харчових продуктів із внутрішнього ринку імпортними, тому найбільш оптимальним варіантом розвитку харчової промисловості є інноваційний.

Харчова індустрія відіграє одну з провідних ролей в інноваційному розвитку промисловості України в цілому [4]. За показниками динаміки освоєння виробництва нових видів продукції в 2010 р. харчова промисловість (487 найменувань продукції) поступалася лише машинобудівній (1 047 найменувань). За показниками впровадження нових технологічних процесів харчова промисловість (218 процесів) у 2010 р. також зайняла друге місце після машинобудування (1 428 процесів).

При цьому загальний обсяг фінансування інноваційної діяльності досліджуваних підпри-

ємств зменшився з 1015,1 млн. грн. у 2009 р. до 608,9 млн. грн. у 2010 р., тобто на 40% [5]. Відбувся суттєвий спад частки харчової галузі в структурі фінансування інноваційної діяльності промислових підприємств із 13% у 2009 р. до 8% у 2010 р. Водночас обсяг фінансування інноваційної діяльності підприємств харчової промисловості за рахунок власних коштів зменшився з 951,3 млн. грн. у 2009 р. до 532,7 млн. грн. у 2010 р., тобто на 44%. Отже, незважаючи на те що майже 25% промислових підприємств, що впроваджують інновації, припадає на підприємства продовольчої сфери, інноваційна діяльність цих підприємств фінансується переважно за власні кошти, без залучення венчурних інвестицій. Окрім того, в умовах кризових явищ в економіці підприємства галузі неспроможні фінансувати власні дослідження та інноваційні розробки, а отже, змушені купувати зовнішні знання. Ключовою причиною такої ситуації є невміння управляти процесами розробки та впровадження власних інноваційних проектів і досягнення їх інвестиційної привабливості.

Для підприємств продовольчої сфери передусім вагоме значення має екологізація діяльності в частині оновлення технології виробництва, систем збуту та зберігання продукції, спрямованих на запобігання негативному впливу діяльності на навколишнє середовище. Як відмічає Г. Тихомирова, екологізація технологій можлива на основі впровадження маловідходних технологій, що забезпечують мінімум шкідливих викидів [6, с. 4].

Під екологічною безпекою С.В. Щербина розуміє такий стан навколишнього середовища в країні, за якого існує мінімальна вірогідність завдання шкоди людським, природним і матеріальним ресурсам [7]. Таким чином, екологізація діяльності для підприємств продовольчої сфери потребує інноваційних розробок та їх упровадження в практику.

Законом України «Про інноваційну діяльність» передбачено, що інновації – це новостворені (застосовані) і (або) вдосконалені конкурентоздатні технології, продукція або послуги, а також організаційно-технічні рішення виробничого, адміністративного, комерційного або іншого характеру, що істотно поліпшують структуру та якість виробництва і (або) соціальної сфери [8]. Відповідно, інновації охоплюють різні сфери діяльності: виробництво, торгівлю, будівництво, різні види послуг.

На думку М.Д. Корінько, інновації є рушійним елементом використання досягнень науково-технічного прогресу, що забезпечують відновлення основних засобів, оптимальне витрачання ресурсів, енергозбереження під час впровадження нових технологій і мають вплив на покращання економічних показників суб'єктів господарювання [9, с. 150], зокрема на прибуток та рівень конкурентоспроможності діяльності.

Інновації на підприємстві можна розглядати як окремі проекти, серед ознак яких слід виділити:

- спрямованість на досягнення визначених цілей і результатів;
- координацію відповідних дій, пов'язаних між собою;
- визначені часові межі реалізації;
- врахування різноманітних факторів, що впливають на реалізацію (економічні, політичні, технологічні, соціальні, культурні тощо).

Відповідно до Закону України «Про інноваційну діяльність», інноваційний проект – це комплект документів, що визначає процедуру і комплекс усіх необхідних заходів (у тому числі інвестиційних) щодо створення і реалізації інноваційного продукту і (або) інноваційної продукції [8]. Таким чином, для ефективності управління організаційне провадження інноваційного проекту передбачає розподіл повноважень між учасниками проекту, формування команди професіоналів, вибір методів і стилю управління, а також інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень. Під впливом указаних факторів формуються особливості інноваційного проекту як об'єкта управління.

Для підприємств продовольчої сфери інновації у виробництві можуть охоплювати вдосконалення існуючих або впровадження нових заходів, спрямованих на досягнення розширеного відтворення у сфері виробництва, стабільне зростання обсягів виробництва високоякісних продуктів харчування. Проблеми інноваційного розвитку виробництва стосуються комплексу економічних і соціальних проблем функціонування підприємств, пов'язаних із використанням їх виробничого потенціалу, досягненням екологічної безпеки розміщення і застосування виробничих потужностей.

Інноваційні проекти для підприємств продовольчої сфери сприяють зміні пріоритетів у розподілі венчурних інвестицій екологічного спрямування, що забезпечують фінансування проектування і будівництва природоохоронних і природовідновлювальних комплексів, здійснення науково-технічних досліджень, спрямованих на поліпшення якості харчових продуктів. Як зазначено в дослідженні В.Ф. Шкарупи [10, с. 36–37], комплексна переробка сировини, впровадження мало- і безвідходних технологій дають змогу отримати додаткові обсяги продукції харчового, кормового та технічного призначення з одиниці переробленої сировини. Впровадження нових безвідходних технологій із комплексної переробки сировини та зменшення витрат палива, електроенергії і допоміжних матеріалів – це ключовий пріоритет зниження собівартості та підвищення якості продукції підприємств продовольчої сфери.

Серед пріоритетів екологічної модернізації виробництва продуктів харчування на рівні

суб'єктів господарювання Г. Тихомирова [6, с. 4–5] також виділяє такі:

- впровадження у виробничий процес наукових досягнень для раціональності використання природних ресурсів;
- впровадження безвідходних або маловідходних технологій для скорочення рівня експлуатації природно-ресурсного потенціалу;
- впровадження технологій із комплексної переробки сировини та використання відходів виробництва, а також перехід до безвідходного виробництва;
- застосування енергозберігаючих технологій на основі застосування нетрадиційних джерел енергії;
- виділення в організаційній структурі підприємств підрозділу екологічного менеджменту з урахуванням міжнародних стандартів, оцінка продукції на предмет її безпечності для навколишнього середовища та здоров'я людей.

Підвищенню ефективності управління інноваційною діяльністю та залученням венчурних інвестицій повинно сприяти державне регулювання, про що свідчить досвід Японії, США та інших розвинених країн, де державна політика спрямована на синтез науки та економічної діяльності, а отже, на розвиток НТП, підтримку виробництва нового обладнання, субсидування, пільгове кредитування та оподаткування підприємств-інноваторів [11, с. 34].

Застосування таких методів державного регулювання у сфері інноваційної діяльності в Україні вкрай важливе на сучасному етапі, адже нововведення в діяльності підприємств, зокрема з виробництва продуктів харчування, сприятиме виходу України на міжнародний ринок.

Таким чином, інноваційні проекти для досліджуваних підприємств в комплексі або частково повинні сприяти екологізації процесу виробництва високоякісних та екологічно безпечних продуктів харчування, що впливатиме на підвищення рівня життя населення, ефективності виробництва та забезпечення захисту природних ресурсів за рахунок мінімізації їх витрат (сировини рослинного та тваринного походження, енергоносіїв). На рівні окремих суб'єктів господарювання продовольчої сфери забезпеченню інвестиційної привабливості інноваційних проектів повинна сприяти відповідна система управління діяльністю (табл. 1).

Розглянуті напрями управлінського впливу формування інвестиційної привабливості інноваційного проекту на підприємствах продовольчої сфери передбачають необхідність інтеграції зусиль персоналу підприємства, до компетенції якого належать різні аспекти формування інноваційного продукту, та залучення венчурних інвестицій, а також бухгалтерський облік, контроль, аналіз і бюджетування витрат і вигод від реалізації інно-

Таблиця 1
Створення інструментами управління інвестиційної привабливості інноваційного проекту у сфері виробництва продуктів харчування

Напрями управлінського впливу	Зміст
Вивчення і вибір перспективних інноваційних рішень	<p>Дослідження інноваційності ідей зі створення нової продукції та її прийняття потенційними споживачами. Передбачає вивчення ринкової кон'юнктури (споживачів, факторів сегментації потенційного ринку, перспективних потреб і можливостей їх задоволення), безпечності продукції для споживачів, готовності ринку до нової продукції, її відповідності галузевим тенденціям. Здійснення оцінки перспективності рішення доцільно здійснювати фахівцями, серед яких – економісти, маркетологи, обліковий персонал та ін.</p> <p>Оновлювати асортимент продукції доцільно за результатами вивчення умов здійснення господарської діяльності (аналіз тенденцій зміни попиту на продукцію, оцінка переваг і недоліків споживачів тощо) і внутрішніх чинників (рентабельність продукції, стадія життєвого циклу). З асортименту доцільно вивести нерентабельну продукцію і продукцію, життєвий цикл якої закінчується.</p>
Відбір нових ідей	<p>Застосовується відповідний набір критеріїв для визначення цінності ідей:</p> <ul style="list-style-type: none"> – наявність альтернативних варіантів; – перспектива багатофункціонального впровадження; – вплив на кінцеві результати господарювання; – можливість використання достатньої кількості інформації для вибору оптимального варіанту інноваційного рішення; – реалізація ідеї та терміни, вартість необхідних ресурсів не перевищує встановлених норм.
Формування концепції нової продукції	<p>Визначення орієнтирів для персоналу підприємства щодо бачення нової продукції потенційними споживачами. Під час розробки концепції доцільно комплексно оцінювати низку чинників: сферу використання продукції, потенційних споживачів, відповідність якісних параметрів вимогам ринкового сегменту, переваги нової продукції над товарами-конкурентами, можливість поєднання нової технології виробництва та збуту з освоєними, визначення ймовірних термінів виведення нової продукції на ринок, визначення можливих негативних наслідків виробництва й збуту нової продукції, можливих ризиків виробництва, прогнозних цін, витрат, доходів і фінансових результатів. Відповідно, концепція повинна об'єднувати оцінку ринку нової продукції, показники її конкурентоспроможності, прийнятності на ринку, достатності технологічної бази підприємства для освоєння інноваційного рішення.</p>
Розробка і створення дослідного зразка нової продукції	<p>Відбувається проектування продукції, її параметрів, дизайну, вибір назви або марки товару, виготовлення дослідних зразків, вирішення комплексу питань технічного рівня виробництва. У ході проектування визначаються показники якості: надійність, ергономічність, рівень витрат на виробництво, які визначають ціни нової продукції тощо. На етапі проектування визначаються показники технологічності нової продукції, а також пов'язані з ними витрати. Технічна раціональність конструкції характеризує можливість найбільш ефективного способу виробництва нової продукції для підприємства. Під час проектування необхідно досягти оптимального співвідношення між потребами споживача та витратами на їх досягнення. Виключення зайвих витрат дає змогу скоротити виробничі витрати за одночасного збереження або поліпшення якості продукції.</p>
Вивчення витрат на забезпечення виробництва	<p>Проводиться з метою виявлення можливостей мінімізації за такими напрямками: вплив певної складової частини на вартість виробництва в цілому; порівнянність витрат з отриманим ефектом; можливість виготовлення складових частин дешевшим способом; можливість придбання аналогічних складових частин продукції за нижчою ціною тощо. Вибір різних варіантів вирішення поставлених питань і найбільш оптимального з них з урахуванням співвідношення корисності та вартості.</p>
Документальне забезпечення виробництва нової продукції	<p>Створення конструкторських документів для виробництва та випробування дослідного зразка або партії продукції. Далі відбувається підготовка робочої конструкторської документації для серійного (масового) виробництва. Якісні параметри продукції, які не можуть бути фізично виміряні (комфортність, дизайн, відповідність моді тощо), слід оцінювати з використанням експертних методів оцінювання в балах. За умови, що базові значення параметрів визначені нормативно-технічною документацією зі спеціальними умовами, замовленнями тощо, значення показників мають бути більше або дорівнювати одиниці, оскільки продукція вважатиметься новою в тому разі, якщо відповідатиме встановленим вимогам.</p>
Пробний маркетинг	<p>Здійснюється перед початком серійного виробництва та продажу продукції з метою вивчення реакції споживачів на новий продукт. Застосовується, оскільки необхідно знати, як ринок сприйме інновацію, чи є інтерес до неї у споживачів. Із цієї метою виготовляється пробна партія продукції, продаж якої дає змогу виявити особливості споживання та оцінити перспективи продажу. Ефективність такого маркетингу залежить від правильності вибору місця й часу його проведення, рівня конкуренції, загального стану економіки тощо. Як захід пробний маркетинг має недоліки, що знижують його ефективність (значні витрати на проведення, стримування масштабного виробництва, поширення інформації для конкурентів тощо), тому він маркетинг має бути обмеженим у часі, а під час освоєння продукції, яка є на ринку, такий маркетинг непотрібний.</p>

Об'єкти управлінського впливу щодо формування інвестиційної привабливості інноваційного проекту

Групи об'єктів	Складники
Продукти	Нова продукція (послуги, роботи), дизайн, маркування, використання екологічно безпечних сировини та матеріалів, нові способи продажу та спонукання споживачів до придбання
Витрати	Поточні витрати: витрати на створення дослідного зразка нової продукції, здійснення послуги, витрати на раціоналізацію, витрати на розробку бюджету, нормативів витрат, екологічні та соціальні заходи, дослідження ринку. Капітальні витрати: витрати на створення інноваційної інфраструктури підприємства, освоєння нового виробництва та створення нової технології, розробку документації, витрати на придбання або модернізацію обладнання, створення нематеріальних активів (авторське право, патент, ліцензія тощо)
Доходи та вигоди	Доходи та фінансові результати від продажу нової продукції (послуг) прогнозного характеру з урахуванням досліджень ринку, вигоди від зростання іміджу підприємства на ринку, підвищення інноваційної та інвестиційної привабливості підприємства, додаткове залучення венчурних інвестицій, соціальний та екологічний ефекти від упровадження інноваційних рішень (ефективне використання сировини та матеріалів, енергоносіїв, мінімізація витрат ресурсів, підвищення якості та екологічної безпеки продуктів харчування, забезпечення продовольчої безпеки держави, підвищення рівня мотивації та продуктивності праці працівників унаслідок покращання умов виробництва, освоєння нових внутрішніх і зовнішніх ринків збуту продукції, розвиток екологічно орієнтованих ринків)

ваційного проекту. Досить актуальним є питання методичного забезпечення реалізації управлінських функцій щодо інноваційного проекту та залучення відповідних інвестицій на основі достовірної та деталізованої інформації про об'єкти управління, пов'язані з певним етапом формування та реалізації проекту (табл. 2).

Інформація про вказані об'єкти управлінського впливу, сформована в системі бухгалтерського обліку, за умови її достовірності, оперативності та повноти є основою підвищення ефективності формування і впровадження інноваційних проектів і формування бюджетів відповідних витрат.

Отже, інноваційні проекти за умови ефективного управління їх розробкою і впровадженням є інвестиційно привабливими через стимулювання інноваційними розробками збалансованості розвитку підприємств продовольчої сфери за такими напрямками:

- досягнення економічного ефекту за рахунок зменшення втрат і витрат унаслідок зниження якості продукції, недопоставок продукції, ліквідації наслідків забруднення навколишнього середовища, зменшення відходів сировини, матеріалів, палива, енергії тощо;

- досягнення соціального ефекту через зменшення втрат і витрат на охорону здоров'я і соціальне забезпечення внаслідок настання захворювання, міграційні процеси, придбання екологічно чистої і безпечної для здоров'я продукції, створення зон відпочинку, озеленення територій тощо;

- досягнення екологічного ефекту за рахунок запобігання деградації екосистем і детеріорації, переважанню природного потенціалу, видозміні природного середовища під потреби людини.

Висновки з проведеного дослідження. Дослідження можливостей підвищення інвести-

ційної привабливості інноваційних проектів на підприємствах продовольчої сфери дало змогу визначити вагому роль системи управління підприємством у залученні венчурних інвестицій. Враховуючи, що для досліджуваних підприємств вагоме значення має екологізація діяльності, інноваційними є проекти, спрямовані на запобігання негативному впливу діяльності на навколишнє середовище за рахунок оновлення технологій виробництва, систем збуту та зберігання продукції. Це сприяло визначенню можливостей створення інвестиційної привабливості інноваційного проекту інструментами управління, а також окресленню відповідних об'єктів управління, комплексне врахування яких під час розробки інноваційного проекту для підприємства досліджуваної галузі дає змогу залучити венчурні інвестиції з метою досягнення відповідного ефекту інновацій.

Перспективним для подальших досліджень є вивчення методів активізації венчурного інвестування в діяльність підприємств продовольчої сфери та складання бюджетів витрат у складі інноваційних проектів.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК

1. Дворцин М.Д. Основы теорий научно-технического развития производства / М.Д. Дворцин. – М. : МИНХ, 1990. – 279 с.
2. Колодійчук А.В. Оцінка інноваційного розвитку харчової промисловості України / А.В. Колодійчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/19_AND_2012/Economics/9_114005.doc.htm.
3. Корінько М.Д. Інновації у діяльності суб'єктів господарювання / М.Д. Корінько // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 5(95). – С. 149–154.

4. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. Статистичний збірник – К. : Інформаційно-видавничий центр Держстату України, 2011. – 282 с.

5. Про інноваційну діяльність : Закон України від 2002.07.04. // Відомості ВРУ. – 2002. – № 36. – С. 266.

6. Тихомирова Г. Екологічна безпека галузі / Г. Тихомирова // Харчова і переробна промисловість. – 2006. – № 2. – С. 4–5.

7. Харчова промисловість України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org>.

8. Харчова промисловість України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://korolenkogora.blogspot.com/2014/10/40.html>.

9. Шкарупа В.Ф. Основи екології та безпеки това-

рив народного споживання : [підручник] / В.Ф. Шкарупа. – К., 2002. – 314 с.

10. Щербина С.В. Державна політика у сфері забезпечення екологічної безпеки виробництва та реалізації агропродовольчої продукції / С.В. Щербина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej18/PDF/15.pdf>.

11. Щербина С.В. Механізми державного управління у сфері формування агропромислових інноваційних кластерів / С.В. Щербина // Дні інформаційного суспільства-2013 : матеріали щоріч. наук.-практ. конф. за міжнар. участю (Київ, 20–21 травня 2013 р.) / Упоряд.: М.М. Малюга ; за заг. ред. д-ра держ. упр., проф. Н.В. Грицяк. – К. : НАДУ, 2013. – С. 201–204.

ЗАВДАННЯ ФІНАНСОВОГО МЕНЕДЖМЕНТУ У СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЙНОВОЇ ТА ІНТЕРФЕЙСНОЇ БЕЗПЕКИ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

TASKS OF FINANCIAL MANAGEMENT IN THE SYSTEM OF PROVISION PROPERTY AND INTERFACE SECURITY OF BUSINESS ENTITIES

У статті розглянуто завданнями фінансового менеджменту суб'єктів господарської діяльності на сучасному етапі розвитку економічних відносин. Конкретизовано завдання фінансового менеджменту суб'єктів господарської діяльності у контексті забезпечення їх майнової та інтерфейсної безпеки. Запропоновано визначення поняття інтерфейсної та майнової безпеки як підсистем економічної безпеки підприємства, установи, організації. Визначено місце ефективного фінансового менеджменту у протидії численним загрозам, що є характерними для економічної безпеки суб'єктів господарювання, у тому числі її майнової та інтерфейсної складових частин. Конкретизовано роль фінансового менеджменту для якісного інформаційно-аналітичного забезпечення системи економічної безпеки підприємств, установ, організації.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, економічна безпека, майнова безпека, інтерфейсна безпека, грошові потоки, ризики, загрози.

В статье рассмотрены задачи финансового менеджмента субъектов хозяйственной деятельности на современном этапе развития экономических отношений. Конкретизованы задачи финансового менеджмента субъектов хозяйственной деятельности в контексте обеспечения их имущественной и интерфейсной безопасности. Предложено определение понятий интерфейсной и имущественной безопасности как подсистем экономической безопасности пред-

приятия, учреждения, организации. Определено место эффективного финансового менеджмента в противодействии многочисленным угрозам, характерным для экономической безопасности субъектов хозяйствования, в том числе ее имущественной и интерфейсной составляющих. Конкретизована роль финансового менеджмента для качественного информационно-аналитического обеспечения системы экономической безопасности предприятий, учреждений, организации.

Ключевые слова: финансовый менеджмент, экономическая безопасность, имущественная безопасность, интерфейсная безопасность, денежные потоки, риски, угрозы.

In the article the tasks of financial management of business entities in the current development of economic relations are grounded. The tasks of financial management of business entities in the context of their property and interface security are concretized. A definition of interface and property security as a subsystems of economic security, institution or organization are offered. The place of effective financial management in combating the threats that are specific to the economic security of business entities, including their property and interface components is found out. The role of financial management for quality information and analytical support of the system of economic security of enterprises, institutions and organizations is concretized.

Key words: financial management, economic security, property security, interface security, cash flow, risks, threats.

УДК 336:658

Зачосова Н.В.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри менеджменту та економічної безпеки
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Горячківська І.В.

здобувач кафедри менеджменту та економічної безпеки
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

Постановка проблеми. Фінансовий менеджмент традиційно відіграє важливу роль в управлінні діяльністю суб'єктів господарювання різних форм власності та видів економічної діяльності. Його першочергова мета полягає у забезпеченні ефективності та раціональності процесів формування,

розподілу, використання та контролю фінансових ресурсів підприємств, установ, організацій. Зважаючи на складну економічну та політичну ситуацію в Україні, господарська діяльність вітчизняних господарських структур ускладнена впливом на їх фінансовий стан та результати діяльності чис-